

MAKOGÓ TUDÓSOK ÉS FEHÉRKÖPENYES CELEBEK – KINEK HISZÜNK?

„Aki nem tudja elmondani azt, amit tud, úgy, hogy egy utcaseprő is megértse, az maga sem érti igazán” – vallotta Öveges József, aki az egész életét arra tette fel, hogy a fizika jelenségeit minél több emberrel megértesse és megszerettesse. Régóta vita tárgya, hogy mennyire kell egy tudósnak jól előadnia az eredményeit a nagyközönség előtt, a koronavírus-járvány azonban azt bizonyította, hogy égető szükség van olyan szakemberekre, akik határozott és meggyőző érvelésükkel fel tudják venni a versenyt az áltudósokkal.

- ◆ Nagy port kavart augusztusban az a Rádió 1-en elhangzott reggeli műsor, ahol a szkeptikus gyógyszerész-testépítő, dr. Gődény György vitázott a járványhelyzet komolyságát hangsúlyozó dr. Boldogkői Zsolt molekuláris biológussal. A beszélgetéshez sok hozzászólás érkezett, amelyek alapján kialakult egy kép arról, hogy kit hogyan sikerült meggyőzni. Zsuzsanna szerint például borzalmas volt az egész interjú. „Az orvos bizonytalanul makogott, a gyógyszerész nagyképűsködött. Egyikük sem volt meggyőző.” Marcell úgy véli, hogy dr. Gődény érti a dolgát, látszik, hogy tudja mit beszél, nem kertel. Tibor ezzel szemben arra hívta fel a figyelmet, hogy „nem túl nagy vita, ahol az egyik fél totál fegyvertelenül megy oda, csak dadog, közben egyértelműen okos ember”, utalva ezzel a molekuláris biológus médiaszereplésére.

Öveges József professzor az otthonában. Budapest, 1969

A pszichológiában a meggyőzést alapvető emberi viselkedésként írják le. Milbik Zsuzsa szerint ez lehet pozitív irányú, mint egy baráti jó tanács vagy negatív, amikor a célszemély nincs tudatában annak, hogy befolyásolni szeretnék, ezt hívják manipulációnak. „Nonverbális üzeneteink kevésbé kontrollálhatóak, éppen ezért erősebb hatással vannak ránk. Az egyenes tartás, felemelt fej, a ritmusos, de nyugodt beszédtempó, a mélyebb hang azt mutatja nekünk, hogy az illető nem izgul, biztos magában, nagy valószínűséggel hihetünk neki. A magas hang, gyors vagy lassú beszédtempó, a sok gesztikuláció, a görnyedt testtartás gyengíti a mondottak súlyát, mert idegességként, bizonytalanságként vagy éppen túlzott izgatottságként értelmezzük, ami mögött hátsó szándékot sejtünk” – teszi hozzá a Be Balanced Pszichológiai Pont pszichológusa.

Rendszeresen felmerül az érv, hogy a tudósok feladata az, hogy a saját területükön eredményesek legyenek, ezért nem lehet elvárni tőlük, hogy emellett médiaszemélyiségekké is váljanak. Dr. Aczél Petra, a Budapesti Corvinus Egyetem Kommunikáció és Szociológia Intézetének igazgatója, a *Retorika: a szóból épült gondolat* című könyv szerzője szerint ez olyan mintha egy anyának azt mondanánk, hogy ne beszéljen a gyermekéhez, mert csak az a feladata, hogy táplálja. A tudósok új generációja napról napra bizonyítja, hogy a kommunikáció a munka része. Sok a sikeres „tudóspalánta”, aki már tizenévesen nemzetközi versenyeken vesz részt, ahol felszólal, idegen nyelven beszél, szellemi műhelyekben dolgozik, külföldi kutatóintézetekhez kap ösztöndíjat. Érzékelhető, hogy ez

az új generáció már egyre ügyesebben megtalálja a helyét a nyilvánosságban, és ez nem csak személyiség-típus kérdése. A pszichológus szerint a kutatások azt igazolják, hogy a meggyőzés képessége tanulható és fejleszthető.

Dr. Kiss László csillagász, Széchenyi-díjas fizikus előadásai a nagyközönség számára is izgalmasak. Szerinte fontos, hogy egy tudós jól tudjon beszélni az eredményeiről, a hitelesség pedig a szakmai tartalom és a beszélő-képesség megfelelő szintjéből tevődik össze. Az akadémikus tíz éve tart kurzust A tudományos közlés művészet címmel doktorandusz és mesterszakos hallgatóknak. „Kellene bizonyos képességek ahhoz, hogy az ember könnyedén felálljon és bármikor bármiről beszéljen úgy, hogy az érthető is legyen, de ez nem azt jelenti, hogy gyakorlással ne lehetne javítani a nyilvános beszéden. Azt tapasztaltam, hogy a fiatal kutató-növendékeknek át kell törniük egy bizonyos gátat, amit a kishitűség diadalának nevezek, amikor valaki nem hiszi el, hogy a tudományos munkája érdekelheti a laikusokat” – magyarázza a kutató.

Aczél Petra azt tapasztalta, hogy az akadémikus világ gyakran kiveti magából a jól kommunikáló tudóst, mondván, hogy aki artikulált, magával ragadó, akinek azon túl is van hatása, amit csinál, az gyanús, nem jó tudós. Kiss László is azt igazolja, hogy ez egy létező jelenség. „Szerintem nem így kellene felfogni, én abban hiszek, hogy minél több emberhez el kell juttatni a tudományos eredményeket, és ennek bizony a média az eszköze. Az elefántcsonttoronyba való visszavonulás, hogy »márpedig tessék elismerni, hogy én mekkora tudós vagyok« a 21. században már nem működik. A másik dolog, ami miatt ferde szemmel nézhetnek az emberre, hogy aki a nagyközönség előtt beszél, az óhatatlanul egyszerűsít, és ez sokszor a szőrösszívű tudósok számára a szubsztancia elvesztését jelenti. Nem értik meg, hogy igenis a laikusok az életből vett példák alapján képesek felfogni a tudományos eredményeket” – mondja a csillagász.

Aczél Petra szerint azért is elengedhetetlen, hogy egy tudós jól kommunikáljon, mert ahhoz, hogy a közfontosnak tartsa, amit csinál, beszélnie kell róla. „Ma a tudományból élők nem kis része az adófizetők pénzéből kutat, ezért is lenne fontos, hogy az információ a hétköznapi emberekhez is eljusson. Ma nagyra értékeljük a tudományt, az innovációt, vagyis azt, hogy tudjon valaki beszélni arról, hogy mi a jelentősége annak, amit kutat, és mire használható az eredmény, amiben reménykedik. Kötelesség beszélni róla, de egyben öröm is, mert ezzel a társadalom szemében is fontos szereplővé válik” – teszi hozzá a szakértő, aki úgy véli, hogy soha nem volt még akkora szükség jól beszélő tudósokra, mint most, amikor

Az akadémikus világ gyakran kiveti magából a jól kommunikáló tudóst.

álhírekkel és áltudós celebekkel kell felvenniük a versenyt, akik a közösségi médiában gyorsan terjesztik a tévhiteket. „Itt vannak azok a szereplők, akik háttértudás nélkül teljes világmagyarázó erővel lépnek fel, és velük szemben a sokszor akadozó hangon beszélő, adatokkal operáló valódi tudós alig tűnik hatásosnak” – magyarázta Aczél Petra.

Milbik Zsuzsa szerint fontos, nem elhanyagolható tényező „társaink reakciója, aminek az ereje a közösségi média elterjedésével egyre csak nő. Ha azt látjuk, hogy mások valamit jónak tartanak, mi is hajlamosabbak vagyunk azt felülrétekelni. Míg ha azt tapasztaljuk, hogy kevesen állnak be egy ügy, gondolat, termék mögé, akkor arra gondolunk, hogy ez nem lehet véletlen. A többségi ítéletet megbízhatónak tartjuk, hiszen a mi szűrőnk esetleges hibáit ezzel akarjuk ellensúlyozni. Ugyanakkor érdemes figyelem előtt tartanunk, hogy a meggyőző fél is ismeri ezt a mechanizmust, és próbálja kihasználni. Az utóbbi években a közösségi média próbálta törölni a nem valós profilokat, amelyeket celebek, cégek azért generáltak, hogy több követőt, lájkolót mutathassanak fel, kihasználva, hogy ez a valódi személyekre meggyőző erővel hat a hitelességüket illetően” – teszi hozzá a szakértő.

Az információ társadalmi hatásaitól is függ, hogy mekkora felelőssége van a tudósoknak abban, hogy képesek legyenek jól kommunikálni az eredményeiket. Ha valaki nem hiszi el azt a fantasztikus felfedezést, hogy először találtak kísérleti bizonyítékot a Higgs-Bozon két műionra bomlásáról az európai részecskefizikai kutatóintézet (CERN) tudósai, akkor azzal nem árt senkinek. Ha azonban valaki azért nem teszi meg az óvintézkedéseket egy világméretű idején, mert egy meggyőző fehérgöpenyes szónok cáfolja a tudósok megállapításait, az már óriási problémát jelent. Korunk egyik legnagyobb kihívása, hogy a tudomány legyőzze a közösségi médiában futótűzként terjedő álhíreket, és ez csak úgy lehetséges, ha felvértezük magukat azokkal a retorikai eszközökkel, amelyekkel meg tudják értetni eredményeiket a hétköznapi emberekkel. ♦

ÖRÖMHÍR MINDENKINEK!

BÁRHOL ÉS
BÁRMIKOR
MOBILON IS!

KÉPMÁS-ESTEK ONLINE

JÁTSZANI IS ENGEDD!

Miért szeretünk játszani és milyen a jó játék? Mit ad a gamer-világ és mitől foszt meg minket? Miért ragaszkodunk sokan a valódi társasjátékokhoz? Mikor lesz a hobbiból szenvedély, a szenvedélyből függőség?

Fekete Zsombor játéktervező és a társasjáték-vlogger házaspár **Györi-Nádai Réka** és **Györi Zoltán Gábor** lesznek a vendégeink, és megismerkedhetünk pár igazán jó játékkal is.

A beszélgetést **Szám Kati**, a Képmás magazin főszerkesztője vezeti.

Képmás-estjeinket januárban online formában tudják megnézni. Hogy ne maradjanak le egyikről sem, iratkozzanak fel YouTube-csatornánkra és kérjék az értesítést is!

[YouTube.com/kepmas-magazin](https://www.youtube.com/kepmas-magazin)

Fotó: Lambert Attila / Magyar Kurír

RENDEZŐ:

KÉPMÁS
MAGAZIN | nőknek és férfiaknak

Média a
Csaláért
Alapítvány

VÁRKERT
BAZÁR

TÁMOGATÓ:

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

SZÖVEG –
SZABÓ EMESE

Viszlát, HÁLAPÉNZ!

Mostantól nincs hálapénz, januártól nemcsak az elfogadás, hanem az átadás is egy év letöltendő börtönnel járó bűncselekmény. Miért fontos ez a változás, és miért érdeke a betegeknek és az orvosoknak egyaránt?

- ◆ A hálapénz, ellentétben a nevével, már jó ideje mást takar az egészségügyben, az orvosok is tisztában vannak azzal, hogy a betegek nem hálából adják. A boríték gyakorlatilag a félelem bére, amivel az emberek azt szeretnék elérni, hogy jobb ellátást kapjanak. Viszont a hálapénz erre nem alkalmas, sőt, hosszabb távon épp azokat a káros folyamatokat konzerválta, amelyek miatt az egészségügy sok helyen rosszabban teljesített, mint Európa más országaiban. Erre kiváló példa a szülészet-nőgyógyászat, ahol a hálapénz jelensége talán a legismertebb. „A kismamák a szülésznek sem hálából fizetnek, hanem azért, mert bizonytalanok abban, hogy a terhességvizsgálat és a szülés során milyen ellátást kapnak. Szájhagyomány útján terjednek hírek arról, hogy ki a jó orvos, ki nem az, de objektív paraméterek nem állnak rendelkezésre ahhoz, hogy egy orvos munkája megítélhető legyen” – mondja **dr. Álmos Péter** pszichiáter, pszichiátriai orvosi rehabilitációs szakorvos, a Magyar Orvosi Kamara alelnöke. Azok az adatok például nem publikusak, hogy hol milyen arányúak a császármetszések, a gátmetszések, hol milyen a szövődmények száma. Ezeket a mutatókat egyszerűen nem lehet megismerni, így a döntéseket az ismerősök elmondásai alapján kell meghozni. Emiatt lenne fontos, hogy a nyugat-európai országokhoz hasonlóan itthon is nyilvánosak legyenek az egészségügyi intézmények mutatói.

A paraszolvenciát már régóta elutasító, vagy azt soha el nem fogadó orvosok sok történetet tudnának mesélni arról is, hogy viselkedésük sokszor mennyire meglepi a betegeket.

BORÍTÉK HELYETT FIZETÉS

A borítékok abban is közrejátszottak, hogy az orvosi bérek nem emelkedtek, hiszen mindenki tudta: a doktorok megélnék anélkül is. Mindezzel együtt a hálapénz nagyságáról pontos ismeretek nincsenek: a KSH volt, hogy évi 75 milliárd forintról számolt be, de volt, hogy 12 milliárdról. Az mindenesetre biztos, hogy mértékében nagyon komoly eltérések voltak. „A felméréseinkből az derült ki, hogy az orvosoknak mintegy 60 százaléka egészítette ki jövedelmét, de ennek a 60 százaléknak a túlnyomó többsége – mintegy 90 százalék – nem vitte haza még egyszer a fizetése teljes egészét, havonta 200 ezer forint alatti ilyen jövedelemről számolt csak be. A rossz rendszert ugyanakkor már ez is fenntartotta” – mondja Álmos Péter. Milliós nagyságrendben csak az orvosok töredéke kapott hálapénzt, ők nagyon szűk réteget képviseltek. Ők a mostani változásokban nyilván ellenérdekeltek, de nem is volt cél, hogy további előnyt kapjanak.

A paraszolvenciát már régóta elutasító, vagy azt soha el nem fogadó orvosok sok történetet tudnának mesélni arról is, hogy viselkedésük sokszor mennyire meglepi a betegeket. „Mindenkori ismeri azokat a megalázó helyzeteket, amikor a páciensek próbálják erőltetni a pénzt. Annak, aki nem ebből akar megélni, aki ellentétesnek gondolja ezt a szakma alapelveivel, nagyon kellemetlenek ezek a situációk” – mondja Álmos Péter. Persze érthető a betegek mozgatórugója is, hiszen nem akarják elveszteni az orvosukat, mindenképp meg akarják kapni az ellátást. Illetve ismert volt az is: az orvosok nincsenek jól megfizetve. Viszont ez januártól változik, a doktorok kapnak olyan fizetést, ami itthon tartja őket, így a hálapénznek ez az oka megszűnik.

Fontos lenne, hogy a nyugat-európai országokhoz hasonlóan itthon is nyilvánosak legyenek az egészségügyi intézmények mutatói.

RÖGHÖZ KÖTÖTT BETEGEK

Amíg a hálapénz tartotta fenn egy-egy orvos egzisztenciáját, addig ő is érdekelt volt abban, hogy a beteget ne mások lássák el. Még akkor se, ha a másik doktornak megvolt ehhez a jobb technikája, korszerű műszere és infrastruktúrája – például egy műtétet meg tudott oldani sokkal kisebb beavatkozással –, rendelkezésére állt rehabilitációs háttér. Mert hiába lenne a továbbküldés a beteg érdeke, a hálapénzből élő orvos ezzel elvesztené bevétele egy részét. Ilyenkor az egyéni boldogulás szempontja került szembe a szakmaiakkal. A boríték a minőségi orvoscépzést, utánpótlásképzést is gátolta. Elég ehhez az elhíresült veszprémi onkológus-nőgyógyászra gondolni, aki életmentő műtétékért kért előre pénzt. Őt a bíróság első fokon üzletszerűen elkövetett vesztegetés elfogadása miatt ítélte 3 év 6 hónap letöltendő szabadságvesztésre, de másodfokon már csak felfüggesztett kapott amiatt, mert a bíróság úgy ítélte meg: fontosabb, hogy speciális tudásával tovább dolgozzon, mint hogy a tetteiért bűnhődjön. Pedig az orvosnak annyira speciális tudása nem is volt, a problémát az okozta, hogy osztályán ezt a tudást nem adta tovább.

Mivel a paraszolvencia konzerválta az orvosi béreket, és bizonyos területek köztudottan nem hálapénzesek, a régi rendszer arra is hatással volt, hogy a frissen végzetek merre indulnak tovább. Emiatt lett különösen nagy hiány egyes szakterületeken, például a patológián. Ugyanígy nem hálapénzes szakma az infektológia, azt a területet is kevés fiatal választotta.

SZEZONT A FAZONNAL

A hálapénz az egészségügyben tartott olyan embereket is, akiknek nem orvosi, hanem szociális ellátásra, idősgondozásra lett volna szükségük. Elég csak arra gondolni, mennyien fekszenek krónikus belgyógyászati osztályon úgy, hogy igazából nem arra van szükségük, míg mások – akiket viszont tényleg ilyen helyen kellene kezelni – nem jutnak be ezekre a részlegekre. De említhetnénk azokat a speciális szakrendeléseket is, ahol olyan betegeket kezelnek, akik folyamatosan ellátásra szorulnak. Ilyen például az endokrinológia vagy az addiktológia. Az ilyen szakrendelésekre járó páciensek jó részét tudná kontrollálni a háziorvos, felügyelhetné a gyógyszerelésüket is. A szakrendelésen dolgozó specialistákhoz csak azoknak kellene járniuk, akik nehezebb esetek, akiknél szükség van a külön tudásra, nagy gyakorlatra. A hálapénz ezt a rendszert is torzította, mert olyan betegek is lefoglalták a szakorvosokat, akik amúgy jól voltak, nem lett volna szükségük külön kontrollra – egyszerűen csak szerettek volna specialistához járni. Viszont ezzel azok elől vették el a helyet, akik nem adtak hálapénzt, pedig magasabb szintű ellátásra lett volna szükségük. Sok helyen így alakult ki egyfajta szelekció az olyan betegek irányába, akik fizettek. Persze ez nem volt minden orvosra jellemző, a hálapénzzel igazán jól az orvostársadalomnak csak nagyon szűk része járt. Viszont ők hatalmas károkat okoztak. ♦

Mivel a paraszolvencia konzerválta az orvosi béreket, és bizonyos területek köztudottan nem hálapénzesek, a régi rendszer arra is hatással volt, hogy a frissen végzetek merre indulnak tovább. Emiatt lett különösen nagy hiány egyes szakterületeken.

Folytatódik
a boldogság-
keresés!

Újra megjelent
Kopp Mária és
Skrabski Árpád
könyve a boldogságkeresésről!

**KÁDÁR
ANNAMÁRIA**
pszichológus
ajánlásával

**RENDELJE MEG MOST
20% KEDVEZMÉNNYEL
KÖZVETLENÜL A KIADÓTÓL!**

A mese a félelmek megszelídítésének egyik
legfontosabb eszköze. Ebben segít **Pifkó Célia:**
Szörnyek a szobádban című könyve!

kepmas.hu/szornyek-a-szobadban

Keresse a
könyvesboltokban!

Kiadja:

KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

www.koppmariaintezet.hu

Lívia beszélget

ANYASÁGRÓL, HÁZIMUNKÁRÓL ÉS FŐÁLLÁSÚ SZÜLŐSÉGÉRT KAPOTT FIZETÉSRŐL

dr. Németh Ágnes
jogással, újságíróval és
négygyerekes anyukával

- ◆ **Kölnei Lívia:** Olyan társadalmat tartok ideálisnak, amely sokféle életpálya lehetőségeit kínálja és teszi elérhetővé mind a nők, mind a férfiak számára. Akkor válik majd okafogyottá a feminizmus, amikor mindenki „szabadon dönthet arról, mennyi időt akar az egyes területekre (család, munkahely és közélet) fordítani, mialatt bármelyikben szerepet vállalhat, akkor is, ha ezek a szférák nem egyformán fontosak. Mindenki aszerint válasszthasson, hogy életének éppen melyik szakaszában van.” Janne Haaland Matlary, a négygyermekes volt norvég külügyi államtitkár nő szavai ezek, amelyeket a konzervatív (családközpontú) feminizmus alapvetésének számító könyvében írt.

Németh Ágnes: Valóban, a hangsúlynak a lehetőségen és a választáson kell lenni. A családos nők kényszerű munkába hajszolása mint társadalmi modell megbukott, ugyanakkor nem helyénvaló ma már az az érvelés sem, hogy kizárólag az anyák dolga a gyereknevelés – egyrészt mert ez régen se teljesen így volt, másrészt mert megváltozott a világ. Ráadásul számos kutatás támasztja alá, milyen fontos szerepe van az apáknak a gyerekek fejlődésében, de ezt gyakran még a keresztény közösségekben is figyelmen kívül hagyják, és úgy csinálnak, mintha a világ biztonságát az otthon lévő anyák garantálnák.

A legtöbb házimunka nem érdemi anyai feladat.

K. L.: Én úgy vélem, a biológiai adottságok miatt termékenységünk és fizikai erőnk csúcsán ideális gyermeket szülni. Pénzkereső munkát végezni bármikor lehet, szellemi épségünk határáig, vagyis jó esetben öregkorunkig. Aki pedig sok készséget és tapasztalatot gyűjtött, jó lenne, ha a közéletben vagy vezetőként is kamatoztathatná. Az anyaság és a munka párhuzamoságával tapasztalatom szerint vigyázni kell, mert akkor lehet, hogy sem az anyaságot, sem a pénzkereső hivatásunkat nem tudjuk átélni igazán.

N. Á.: Szerintem nagyon nem mindegy, hogy gyerekek mellett rugalmasan végezhető, heti néhány órás munkáról vagy főállásról van szó. Én nem vágnék pici gyerekek mellett napi rendszerességgel dolgozni, de van, akinek ez egész jól megy: barátnőm például szájszész, aki egyetem után rögtön férjhez ment, szült három gyermeket, rendkívül fegyelmetten megszervezte a család életét, közben folyamatosan képezte magát, és főállásban dolgozott. Én erre nem lennék képes, viszont heti néhány órában már a gyerekeim pár hónapos korától kezdve végeztem szellemi munkát otthonról.

K. L.: A választás legyen szabad, ám objektív társadalmi hasznosságát tekintve nyilván többet teljesít az, aki gyermeket is nevel és előtte, közben vagy utána munkahelyen is dolgozik; a több gyermeket nevelőknek pedig még nagyobb a szerepük a gazdasági és szellemi értékteremtésben.

N. Á.: Szerintem is, de vigyázni kell, mit tekintünk anyaszerepnek, gyereknevelésnek. A legtöbb házimunka nem érdemi anyai feladat, csak praktikusnak tűnik, hogy

az végezze el, aki „úgyis otthon van”. Ez a naponta többórás házimunka az, amibe szerintem bele lehet fásulni, pláne, ha az ember lánya hosszú éveket töltött el az egyetemen... Amikor anyukám vagy gyerekvigyázó vitte játszótérre a gyerekeimet, és segített valaki a takarításban, én pedig vállaltam háromszor háromórás munkát egy héten, nem voltam kevesebbet a gyerekeimmel, mint amikor mindent én végeztem otthon. A munkám pedig nagyon inspiráló volt, ezért még akkor is megérte volna, ha a teljes keresetem elment volna a segítségre. A gyerekek formálódásához is fontos, hogy ne csak az ő kiszolgálókként lássanak engem, hanem önálló egyéniségként, akinek van egy kis saját világa, vannak saját igényei. Ha nem kapunk időben észbe, a gyerekek könnyen a család zsarnokaivá válhatnak.

Nincsenek kizárólagosan helyes női életpályák. Az én anyukám például nagyon sokat dolgozott, kevés ideje jutott ránk, ezért mindig irigykedtem a barátnőmre, akinek az anyukájának volt energiája mindennap szépen megteríteni és vacsorát főzni. Elhatároztam, hogy én is ilyen nagy családos anyuka leszek. Ezt én akkor tudom a saját mércém szerint jól csinálni, ha töltekezek: ha nemcsak körülöttük és a háztartás körül pörgetem a gondolatokat, hanem sportolok és időről időre szellemi munkákat vállallok. Másik ismerősöm viszont, akinek főállású anyukája volt, pont azokat irigyelte, akiknek az édesanyja a külvilágban is „volt valaki”.

K. L.: Mondtad, hogy most csak a gyés a jövedelmed. Kérlek, játssz el a gondolattal, milyen lenne, ha főállású szülőként a legkisebb gyermeked iskolás koráig közalkalmazotti fizetést kapnál!

N. Á.: Igazságosnak tartanám. Az elvégzett munka – a „láthatatlan” is – mérhető pénzben, ha ugyanazt fizetett alkalmazottra bízánk. A főállású szülőségért adott fizetés azt üzenné: fontos a társadalomnak, hogy gyermeket nevelsz! Nálunk nem volt pénzkérdés a gyerekvállalás, de olyan pároknak ez nagy ösztönzés lehetne, akik csak azért nem vállalnak több gyermeket, mert szükség van mindkettőjük keresetére, és az anyukák csak muszájból mennek vissza a munkahelyükre. Sok nő és férfi számára, akik egy ideig „csak szülők” szeretnének lenni, megteremtene a szabad választás lehetőségét a fizetés, és önbi-zalmat adna. ♦

” A SZÜLŐSZOBÁN LIBERÁLIS, ABORTUSZÜGYBEN KONZERVATÍV VAGYOK ”

Édesapja, dr. Bálint Sándor nyomdokaiba lépve vált a családbarát szülészetek ügyének hazai zászlóvivőjévé. A háborítatlan szülés megteremtésének lehetősége mellett újabban a meddőségkezelés természetes módszereinek népszerűsítésén dolgozik, szakmailag ő irányítja Magyarország első termékenységi centrumának munkálatait. **Dr. Bálint Balázs** hívő emberként több olyan témában is markáns véleményt képvisel, amelyek igencsak megosztók. A császármetszést és a lombikot, ha lehet, kerüli, abortuszt pedig lelkiismereti okokból nem végez. Bár elfogadja, ha mások másként gondolkodnak, a saját álláspontját nem rejti véka alá.

- ◆ – **2020 októberében újra fellángolt a lombikvita, ami abból fakad, hogy a katolikus egyház a mesterséges megtermékenyítés minden formáját elutasítja. Hogyan vélekedik erről a témáról?**
 - Szerencsés helyzetben vagyok, mert látom mindkét gondolkodásmód igazát. Tudományos értelemben hatalmas vívmány a lombik, de hívő emberként aggályosnak tartom, ami a mesterséges megtermékenyítés során történik a lefagyasztott, fel nem használt embriókkal. Ezt a dilemmát perpillanat nem tudom feloldani, ezért nem is szeretnék mélyebben belemenni, inkább elmondom, mi lenne a vágyam, mi lehetne a megoldás: létre kell hozni egy olyan termékenységi központot (szándékosan nem meddőségi centrumnak nevezem), ahol a fogantatást akadályozó okokat kezelik,

gyógyítják. A lombiktól eltérően nem kikerülnek a problémát, hanem az ún. helyreállító orvoslás két ága, a NaPro és a FEMM protokolljai szerint, mindenféle mesterséges beavatkozás nélkül teszik a leendő anyák, apák szervezetét képessé a fogantatásra. A Budai Irgalmasrendi Kórházban ezt csináljuk jelenleg kicsiben, több hónapos várólistával, de már gőzerővel dolgozunk a kapacitásbővítésen. Működésünk első három évében a hozzánk forduló párok körülbelül harmadának tudtunk segíteni. A lombik is hasonló hatékonysággal működik, de ott van egy csomó, a baba és az anyuka egészségét veszélyeztető tényező is. Korábban, amikor még nem ismertem ezeket a természetes módszereket, én is irányítottam párokat a lombikcentrumokba, ma viszont ezt már nem teszem. Ellenpropagandát ugyanakkor nem végzünk, mindenkinek szíve joga választani a két út között.

- Miben különböznek a NaPro és a FEMM protokolljai egy hagyományos nőgyógyászati kivizsgálástól?

- A Budai Irgalmasrendi Kórház Keresztény Családi Centrumában sokkal átfogóbban vizsgáljuk a pácienseket, mint ahogy arra mondjuk egy magánpraxis

keretében lehetőség van. Ezen a szakambulancián a nőgyógyászok mellett dolgoznak endokrinológusok, hematológusok, immunológusok, férfi meddséggel foglalkozó andrológusok, vagyis holisztikusan, egymással együttműködve tudjuk kezelni a problémát.

A NaPro és a FEMM is alapvetően a női ciklus hormonális változásait jelző méhnyaknyák megfigyelésén alapul. Ennek segítségével, a bizonytalan „naptár módszerrel” ellentétben, pontosan ki lehet számítani a ciklus termékeny napjait, ahogy az is „látható”, ha épp nincs peteérés. Mondok egy konkrét példát: ahhoz, hogy a női ciklus hormonális változásaival tisztában legyünk, a bevett nőgyógyászati gyakorlat az, hogy két vérképet kérünk, egyet a ciklus elején kell levetetni, a 3-5. nap között, egyet pedig valahol a második felében, és ez már egy jóval bonyolultabb dolog. A peteérés után, de még a menstruáció előtt kellene megtörténnie, lehetőleg a peteérés után 7 nappal. Az, hogy mikor van a peteérés, nem olyan egyértelmű, ha nem követjük a szervezet jelzéseit. Minden ciklus más ugyanis, van, aki 23, más 35 naponta menstruál, de nem is biztos, hogy minden hónapban van peteérés. Egyáltalán

nem biztos tehát, hogy a ciklus 21. napján érdemes levetetni a második vérmintát, pedig általánosságban ez szokott történni. A nyák, a testhőmérséklet, azaz a hormonszintek változásait követő jelek megfigyelésén alapuló ún. cikluskövetéses módszerekkel pontosan kiszámítható, hogy hányadik napon kell a második vérvételt csináltatni ahhoz, hogy egzakt következtetéseket lehessen levonni a szervezet működésével kapcsolatban.

– Ami még a lombikémánál is jobban megosztja a közvéleményt, az az abortuszkérdés. A lengyel szabályozás tavaly októberi szigorításának a híre nemcsak Lengyelországban, hanem itthon is komoly indulatokat váltott ki. Ön milyen álláspontot képvisel abortuszügyben?

– Olyan világot élünk, ahol az egyén érdeke felülírja egy másik ember vagy a közösség érdekét. Ez a liberalizmus. Én viszont hívó emberként ebben a témában a konzervatív oldalt képviselem, szemben a szülészeti álláspontommal, mert abban végtelenül liberális vagyok.

Számomra a közösség érdeke előrébb való az egyén érdekénél, és a közösség érdeke az, hogy minél több gyerek szülessen. Én is azt vallom, hogy a magzat élethez való joga erősebb az anya önrendelkezési jogánál. Nekem orvosként nincs jogom eldönteni, hogy ki jogosult az életre, és ki nem. Az a szerencse, hogy ma Magyarországon e tekintetben is szabadság van, az orvos eldöntheti, hogy végez-e abortuszt. Én nem, és hál' Istennek sokan vagyunk, akik számára az élet nem a születéssel, hanem a fogantatással kezdődik. A hazai szabályozás egyébként véleményem szerint túlzottan liberális, hiszen az anya „válsághelyzetére” hivatkozással, ami azért egy elég tág kategória, a 12. hétig simán megszakítható a várandósság.

– Ön találkozott már ilyen válsághelyzetben lévő kismamával?

– Igen, sokkal. Nekem nincs jogom rábeszélni senkit arra, hogy ezt vagy azt cselekedje, de azt nyilván senki nem tilthatja meg nekem, hogy felvázoljam, milyen szempontokat érdemes mérlegelni egy ilyen hatalmas horderejű döntés előtt. Általában az anyák nem felejtik el, ha egyszer úgy döntöttek, hogy elvetetik a gyermeküket, bármennyire is átgondolták a döntésüket. Nagyon megható, amikor a pácienseim, akik végül az élet mellett döntöttek, küldenek egy babafotót, amire csak annyit írnak, hogy „köszönöm”.

Nagyon megható, amikor a pácienseim, akik végül az élet mellett döntöttek, küldenek egy babafotót, amire csak annyit írnak, hogy „köszönöm”.

– A kollégái hogy fogadták, hogy ön nem végez abortuszt?

– Amikor kezdő orvos koromban jeleztem, hogy én nem fogok magzatot abortálni, voltak, akik nehezteltek rám ezért, mondván, hogy én kihúzom magam ezekből a csúnya dolgokból. Igen, én kihúzom magam ezekből a csúnya dolgokból. Nem ismerek olyan kollégát egyébként, aki szemrebbenés nélkül végez abortuszt, mégis sokan vállalják, kötelességtudatból, noha nekik ugyanolyan lehetőségük lenne távol maradni ettől, mint nekem.

– Akik az anya önrendelkezési jogával érvelnek, többek között arra hivatkoznak, hogy egy sérült gyermek felnevelésére senki nem kötelezhető. Mit gondol, ilyen esetben is erősebb mondjuk egy Down-szindrómás gyermeknek az élethez való joga? A lengyel alkotmánybíróság szerint igen.

– A Biblia és egyébként a jogszabályok is az élethez való jogról és nem az egészséges élethez való jogról „beszélnek”. Ebből a szempontból a kérdés megválaszolása „könnyű”, de ha azt nézzük, hogy lehet-e kötelezni valakit arra, hogy egy ekkora lelki és anyagi terhet vállaljon, már korántsem ilyen egyértelmű a válasz. Ha ezeknek a gyermekeknek a vállalását egy állam kötelezővé teszi, akkor azt gondolom, hogy a maximális segítséget is meg kell adnia hozzájuk. Az én álláspontom tehát az, hogy aki életet kapott, azt hagyni kell megszületni. Az összképhez azért azt fontos tudni, hogy a magzati rendellenességek miatti terhesség megszakítás csak töredéknyi részét teszi ki az abortuszoknak, sokkal több az olyan eset, ahol teljesen egészséges magzatot abortálnak. Visszatulva a beszélgetésünk elejére, a természetes családtervezés erre a problémára is gyógyír lehetne, hiszen a cikluskövetéses módszerek a nem kívánt terhességek elkerülésére is kiválóan alkalmazhatók. Azzal tehát, ha szakemberek segítségével, megtanítjuk a nőket a saját testük működésének a helyes értelmezésére, az abortuszok száma is jelentősen csökkenthető lenne. ♦

KÉPMÁS

 családi naptár

AZ ÖSSZES CSALÁDTAG PROGRAMJA EGY HELYEN!

VIDÁM GRAFIKÁKKAL

RENDELJE MEG KÖZVETLENÜL A KIADÓTÓL

20% KEDVEZMÉNNYEL

1700 Ft helyett **1360 Ft-ért***

kepmas.hu/naptar

*Postai küldésnél csomagolási és postaköltséget számolunk fel.

 DIGITALSTAND

OLVASSA A KÉPMÁS DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni, virtuális könyvespolcán bármikor elérí

Ajándékba is vásárolható

Kiadványát több eszközön is elérheti

Pár kattintással azonnal olvasható, előfizethető

WWW.DIGITALSTAND.HU/KEPMAS

” EZ ÉLETEM LEGELRAGADÓBB KÜLDETÉSE ”

Hogyan lesz egy főhercegből katona, majd doktorandusz, sajtószóvivő, rajzfilmproducer, kommunikációs felelős és szentszéki nagykövet?
Habsburg-Lotharingiai Eduárd Károly főherceggel beszélgettünk.

◆ – **Hogyan befolyásolja szentszéki diplomáciai munkáját a pandémia?**

– A világvjárvány a nagykövetek, nagykövetségek, vagyis a diplomácia munkáját nagyon megnehezítette. Amennyiben hasonlittal szeretnék élni, azt kell mondanom, hogy a nagykövetek „társas állatok”, olyan tevékenységet végeznek, ahol a szemtől szembeni találkozás elengedhetetlen. Nagyon nehézé vált tehát a munkánk és a küldetésünk, másokhoz hasonlóan mi is online megbeszéléseket tartottunk.

– **A sok utazás, a nyelvek váltogatása szentszéki tevékenységét megelőzően is az élete része volt. Szolgált a hadseregben Ingolstadtban, majd leszerelt és megírta doktori disszertációját Eichstättban, ezt követően a Sankt Pölten-i Római Katolikus Egyházmegye sajtószóvivője lett, és van még egy állomás: rajzfilmproducerként dolgozott Kölnben. Ez nyitottságot és kíváncsi természetet feltételez!**

– A családom mindig is nemzetközi identitással rendelkezett. A szerteágazó rokonság más-más országban telepedett le, más-más nyelveken beszél, így a nyitottság és a kíváncsiság egyfajta természetes hozzáállás az élethez, a neveltetésből ered. Ami pedig az érdeklődési köreimet illet – korábbi munkáim is igazolják –, nagyon szeretem a kommunikáció területét, mindig aktívan figyeltem a közösségi média világát, és jelenleg is ezt teszem. A családom számára is fontos a kommunikáció, tudja, nekünk ez kardinális kérdés. Ezért nagy szeretettel végzem a munkám a Habsburg-család kommunikációs felelőseként is, ami valójában nem egy hivatalos megbízatás, noha kifejezetten annak

hangzik. Magyarország és a Habsburg-család számos kérdésben teljes mértékben ugyanazokat az értékeket követi a hitet, a családot és a hagyományos keresztény értékeket illetően.

- Hat nyelven beszél, de melyiken imádkozik?

- Két nyelven imádkozom. Anyanyelvemen, németül, valamint latinul. Gyerekkori emlékem, hogy a Rózsafüzért magyarul mondtuk, és a szentmise szövege is magyarul él a fejemben, továbbá olyan egyházi énekek, mint a „Boldogasszony anyánk” ősi himnusz a magyar nyelven való imára hív.

- Emlékszik arra a pillanatra, amikor öt évvel ezelőtt a kormány felkérte, legyen Magyarország szentszéki nagykövete?

- Azt nem lehet elfejteni! Ugyanakkor visszatekintve, régen azt gondoltam, hogy ha valami, akkor nagykövet sosem szeretnék lenni. Gondolom, megért, hiszen tudja, rajzfilmekkel is foglalkoztam. A diplomáciai munkáról

az volt az elképzelésem, hogy egyhangú és unalmas tevékenység, amely nagyrészt pezsgőzésből és kölcsönös mosolyból áll. Ennek ellenére a leghatározottabban mondhatom, hogy ez a munka életem legerőteljesebb kiegészítése, legszebb hivatása lett, amelyet szívvel-lélekkel végzek.

- Korábban említette, hogy az Önhöz Rómába látogató magyar vendégek gyakran pálinkát visznek ajándékba, mint igazi hazai ízt. Úgy fogalmazott: „A pálinkával lehet diplomáciát csinálni!”

- A pálinka, illetve a finom tokaji bor olyan termékek, amelyek működőképessé teszik a dolgokat, akármilyen nyelven is beszélünk. Egy kis magyar pálinkával a találkozó lazábbá válik. Továbbá nagyon szeretem a magyar konyhát! Volt rá példa, hogy pörköltet készítettem nagykövetségünk konyhájában, és nem csupán azért, mert egy roppant ízletes magyar étel, hanem azért is, mert a nemzetközi közegben sokszor tévesen használt „pörkölt” kifejezést így akartam pontosítani.

– A dolgozóasztalán három zászló van: egy szentszéki, egy magyar és egy európai – ebben a sorrendben mutatta egy nyilatkozata alkalmával. Most is így tenné?

– Nekem ebben nincs választási lehetőségem, nemzetközi protokoll írja elő, amelyeket követek és követünk. Viszont egy titkomat szívesen megosztom ezzel kapcsolatban: a három felsorolt zászló mellett a dolgozószobámban Székelyföld zászlaja is ott áll.

– Alig fél éve futótűzként terjedt a – nem megerősített – hír, miszerint Ferenc pápa Magyarországra érkezik a 2020-as Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra. A világméretű rendezvény ugyan elmaradt, de már szervezik a jövő évit. Hogyan látja, számíthatunk a Szentatya látogatására?

– Valóban ez volt a hír! A Szentatyában nagy volt a vágy azzal kapcsolatban, hogy ellátogasson Budapestre a kifejezetten jelentős nemzetközi egyházi eseményre. Ugyanakkor a járványhelyzet miatt sok minden megváltozott, és utolsó értesüléseink szerint Ferenc pápa egészen 2022 végéig nem tervez utazást. Ezek szerint tehát a 2021-es szeptemberi Nemzetközi Eucharisztikus

Kongresszusra sem látogat majd el, viszont reménykedni mindig lehet.

– Van hat gyermekük. Egy ilyen hivatás mellett van ideje a családjára?

– A szentszéki nagykövet rezidenciája a nagykövetségi hivatalok feletti emeleten található. Ebből adódóan abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy nagyjából húsz másodperc alatt jutok el az otthonomból az irodámba. Munkavégzés közben néha hallom, ahogy a gyermekeim a felettem lévő emeleten lépkednek, és délután sokszor leszaladnak hozzám egy pár szóra. A kapcsolatunkon így nem csorbít a pozícióm, sőt, kifejezetten közeli és erős kapocs van közöttünk. Ez egy kiváltság számomra!

– Milyen tervei vannak a jövőre?

– A közeljövőben tovább képviselem Magyarországot itt az Egyház szívében, a Vatikánban. A távolabbi jövőt illetően pedig azon tevékenykedem, hogy feleségemmel együtt a gyermekeinket és egymást az „égbe vezessük”. Tudja, ez a legfontosabb feladatunk! ♦

OPERA OTTHONRA

MINŐSÉGI PREMIEREK
PRÉMIUM MINŐSÉGBEN

Wolfgang Amadeus Mozart

Szöktetés a szerájból

DALJÁTÉK HÁROM FELVONÁSBAN, MAGYAR NYELVEN

MAGYAR SZÖVEG **VARRÓ DÁNIEL** RENDEZŐ **VECSEI H. MIKLÓS**

JELMEZTERVEZŐ **VECSEI KINGA RÉTA** KOREOGRÁFUS **VETÉSI ADRIENN** LÁTVÁNY ÉS VETÍTÉS **KIÉGŐ IZZÓK**

KARMESTER **HALÁSZ PÉTER**

BEMUTATÓ: 2021. JANUÁR 23., ONLINE KÖZVETÍTÉS

JEGYVÁSÁRLÁS: OPERA.HU

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

OPERA.HU | FACEBOOK.COM/OPERAHAZ

◆ 2020-ban tűzvész pusztított Ausztráliában és Kaliforniában, Bejrút belvárosát hatalmas robbanás rombolta le, az Egyesült Államokban etnikai zavargások törtek ki és elnökök választottak, Hegyi-Karabahban háborúzott Örményország és Azerbajdzsán, a nagy hírügynökségek szokásos év végi összeállításait azonban a koronavírus járvány okozta pandémiáról tudósító fényképek dominálják, hiszen a bolygónk teljes lakosságát érintő veszélyes helyzet túlzás nélkül mindannyiunk életét gyökeresen megváltoztatta. Az Associated Press (AP) december közepén publikált válogatásába került be Eugenio Ampudia konceptuális művész performansa, amelynek keretében a barcelonai Gran Teatre del Liceu operaházban az Uceli Kvartett Puccini „Krizantémok” című vonósdarabját játszotta el, **emberi közönség helyett** 2292 cserepes növénynek. Az eseményről tudósító fényképet Emilio Morenatti készítette, munkáját akár a World Press Photo következő kiállításán is láthatjuk. ◆